

Lístky vytržené z bulváru

Denní tisk měl vždy v určitém ohledu ambivalentní povahu. Na jedné straně všichni vědí, že se noviny stávají starými hned následujícího dne, na straně druhé, každý, kdo někdy zkusil číst staré noviny, zjistil, že staré zprávy nabývají s časovým odstupem nových, leckdy i pozoruhodnějších rozměrů. Ty nejobyčejnější zaznamenané události z dob dávných občas svádějí i k pousmání, zároveň však v sobě mohou skrývat i mnohem více.

Například v pražských novinách *Ilustrovaný kurýř* ze dne 12. března roku 1916 se kromě informací z našich a německých bojišť můžeme dočíst, že manželku kočího Janu Žižkovou „kousnul do lýtka psík“. Kromě toho se dozvíme, že se vše odehrálo „na chodbě domu č. 739 v Praze-III.“, nebo že psík patřil švadleně Anežce Bláhové. Další dramatická zpráva pojednává o tom, že kuchyňská Marie Kliková se ve Voršilské ulici popálila při paření krocana. Zde se nám dostane informace i o tom, že na klinice prof. dra Kreibicha se o ni postaral docent pan dr. Klauser. Vrcholně zajímavá je ovšem zpráva o utonulém pěším vojínu Františku Kočím z Tatobyty u Semil. Ten byl totiž na cestě za manželkou Boženou, bydlící v Podmoklicích, nalezen opilý „na zemi u domu řezníka p. Bohumila Johna v Semilech“. Následně „holič František Dušek odvedl jej na Riegrovo náměstí a usadil jej na lavici před domem firmy Schmittovy. Na otázku, kam jde, nedal odpovědi.“ Na konci zprávy se s námi žurnalista ještě podělí o informaci, že o první hodině noční byl v Semilech štěkotem psa probuzen kupec pan Bedřich Schorsch.

Z takovýchto textů na nás dýchá atmosféra, v níž vznikala díla jako Haškův *Švejk* nebo *Poslední dnové lidstva* Karla Krause. Dnes ovšem tyto zprávy také mohou vést k určitému zamyšlení. Je zjevné, že kritéria pro to, aby se událost stala zprávou, jsou dnes i v kategoriích černé kroniky a zpravodajství oddechového nastavena jinak – ne že by bylo banálních a zbytečných zpráv méně, ale snad jen třetí uvedená zpráva by dnes mohla stát za zmínku alespoň regionálnímu tisku. Zároveň vidíme, že novináři kdysi bývali neobyčejně důkladní i při té zjevně nejzbytečnější práci. Jistěže podobně důkladní „žurnalisté“ se stále objevují, ovšem svou pečlivost směřují k osobám poněkud více mediálně žádoucím. Z opačného pohledu bychom mohli konstatovat, že významná funkce průmyslu, který produkuje celebrity, spočívá v odvádění pozornosti důkladných novinářů od „obyčejných lidí“.

To, co lze v dobré víře nazvat důkladností zpracování, může jiný považovat za nemístný zásah do soukromí zúčastněných aktérů. Ač to tak v jiných ohledech nevypadá, můžeme přímo před sebou vidět probíhat civilizační proces přesně v duchu Norberta Eliase. Ať už si myslíme cokoliv o tzv. Náhubkovém zákonu, médií okázale nenáviděným, přirozeně dokládá skutečnost, že některé věci by se již říkat neměly, protože je zkrátka není správné říkat.

A konečně, jestliže se naše doba vyznačuje přemírou informací – i v tom smyslu, že o kdekde se můžeme dočíst, co měl kdy na sobě a s kým – pak vidíme, že by mohlo být i hůř. Naštěstí ani na internetu se některé informace stále ještě nedozvíme.

Miroslav Paulíček